

ZAPISNIK

sa 64. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 28. februara 2020. godine

Sjednica je počela u 13 sati i 5 minuta.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Suad Numanović, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Halil Duković, Maja Bakrač, Nada Nenezić, mr Boris Mugoša, dr Nedžad Drešević, doc. dr Draginja Vuksanović – Stanković i dr Vera Bulatović.

Pored članova Odbora sjednici su, u svojstvu predstavnika predlagača zakona, prisustvovala Slađana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa u Ministarstvu zdravlja i dr Vesna Miranović, generalna direktorica Direktorata za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu u Ministarstvu zdravlja.

Sjednici Odbora je, u skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao poslanik Raško Konjević.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I**
- 2. TEKUĆA PITANJA**

Na sjednici je predloženo proširenje dnevnog reda sa dvije inicijative:

- Inicijativa za kontrolno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja na temu: „Položaj zaposlenih i penzionera u Crnoj Gori u svijetlu predstojećih izmjena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju“, koju su podnijeli poslanici dr Draginja Vuksanović Stanković i mr Raško Konjević, i
- Inicijativa za kontrolno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja na temu: „Očekivane novine u izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom invalidskom osiguranju sa fokusom na poboljšani položaj penzionera u crnogorskom društvu“, koju su podnijeli poslanici Suad Numanović, Halil Duković, Boris Mugoša, Maja Bakrač, Nada Nenezić, Nedžad Drešević, Genci Nimanbegu i Adrijan Vuksanović.

Inicijativa koju su podnijeli poslanici dr Draginja Vuksanović Stanković i mr Raško Konjević, nije dobila potrebnu većinu, dok je inicijativa koju su podnijeli poslanici Suad Numanović, Halil Duković, Boris Mugoša, Maja Bakrač, Nada Nenezić, Nedžad Drešević, Genci Nimanbegu i Adrijan Vuksanović jednoglasno usvojena.

S tim u vezi, dnevni red 64. sjednice Odbora je proširen Inicijativom koju su podnijeli poslanici Suad Numanović, Halil Duković, Boris Mugoša, Maja Bakrač, Nada Nenezić, Nedžad Drešević, Genci Nimanbegu i Adrijan Vuksanović, pa prošireni dnevni red glasi:

1. **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI;**
2. **INICIJATIVA ZA KONTROLNO SASLUŠANJE MINISTRA RADA I SOCIJALNOG STARANJA NA TEMU: „OČEKIVANE NOVINE U IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM INVALIDSKOM OSIGURANJU SA FOKUSOM NA POBOLJŠANI POLOŽAJ PENZIONERA U CRNOGORSKOM DRUŠTVU“, KOJU SU PODNIJELI POSLANICI SUAD NUMANOVIĆ, HALIL DUKOVIĆ, BORIS MUGOŠA, MAJA BAKRAČ, NADA NENEZIĆ, NEDŽAD DREŠEVIĆ, GENCI NIMANBEGU I ADRIJAN VUKSANOVIĆ; I**
3. **TEKUĆA PITANJA**

PRVA TAČKA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti

Predsjednik Odbora dr Suada Numanović rekao je da je osnovni cilj Predloga zakona bolje uređenje i funkcionisanje zdravstvene zaštite i uopšte zdravstvenog sistema, a predložene izmjene i dopune bi trebalo da urede pitanja nagrađivanja zdravstvenih radnika, osiguranja od odgovornosti za stručnu grešku, dopunskog rada i davanja specijalizacija i užih specijalizacija zdravstvenim radnicima. Takođe, predložene izmjene treba da riješe problem nedovoljnog normiranja oblasti specifične zdravstvene zaštite zaposlenih i obavljanja ljekarskih pregleda i izdavanja ljekarskih uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti, kao i problem nedovoljnog normiranja u dijelu primjene provjerenih tradicionalnih i alternativnih metoda liječenja. Istakao je da se prvi put propisuje da zdravstvene ustanove, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, mogu da obavljaju estetske minimalno invazivne nehirurške metode „anti-age“ medicine glave i vrata, koje će vršiti zdravstveni radnici, posebno edukovani za ove metode. Kada su u pitanju odredbe kojima se potpunije uređuje oblast specijalizacija zdravstvenih radnika naglasio je da, u cilju izbora najboljih kandidata za dodjelu specijalizacija, ponovo se uvodi uslov od najmanje godinu dana koje zdravstveni radnik mora provesti u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi, nakon položenog stručnog ispita, dok se rok od dvije godine za dobijanje uže specijalizacije ukida. Kao bitnu činjenicu takođe je naveo ukidanje mogućnosti trajnog oduzimanja licence zdravstvenom radniku, kao i da se po prvi put uređuje osiguranje od odgovornosti za stručnu grešku, na način da premiju

osiguranja plaća zdravstvena ustanova. Kao novinu Numanović je pomenuo osnivanje komore fizioterapeuta i komore medicinskih sestara, babica i tehničara, što će doprinijeti unapređenju uslova za obavljanje njihovog posla. Kada je u pitanju prebacivanje utvrđivanja vremena i uzroka smrti lica umrlih van zdravstvene ustanove na izabrane doktore, postavio je pitanje koliko će ove odredbe olakšati rad izabranih doktora, koji su i ovako, u velikoj mjeri, opterećeni poslom. Numanović je pohvalio odredbe koje propisuju finansiranje saradnje i učešće nevladinih organizacija, kroz projekte i programe, u obavljanju poslova koji su od značaja za javno zdravlje. Podsjetio je da se, sa namjerom otklanjanja pravne praznine, propisuje i uvođenje "vd stanja" u zdravstvene ustanove. Novina je i odredba koja propisuje da, pored zdravstvenih ustanova primarnog nivoa, i zdravstvene ustanove sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite sada mogu predstavljati nastavnu bazu fakulteta zdravstvenog usmjerenja, zaključio je Numanović.

Sladana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa u Ministarstvu zdravlja rekla je da je praksa pokazala pojedine nejasnoće i potrebu dodatnog preciziranja određenih odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Takođe, istakla je da su savremeni tokovi iz domena tehnologije nametnuli obavezu da se Zakonom prepoznaju i usluge iz te oblasti.

Član Odbora mr Boris Mugoša ocijenio je da se radi o značajnom zakonskom tekstu koji treba da stvori osnove za dodatna unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite. Istakao je da je dobro što se, ovim predlogom zakona, definiše osiguranje od odgovornosti za profesionalnu grešku, što će smanjiti generalizovanje kada su ljekari u pitanju, u smislu osuda koje su im često upućene. Mugoša je naglasio da je, pored obrazovanja, zdravstvena profesija jedna od najvažnijih profesija i, u tom smislu, istakao odredbe koje se tiču nagrađivanja ljekara i odredbe koje uređuju lakši prelazak iz specijalizacije u subspecijalizaciju. Istakao je, kao veoma važno, učešće nevladinog sektora u projektima od značaja za javno zdravlje. Poslanik Mugoša je predložio da se, u dogovoru sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, amandmanski djeluje u smislu uključivanja specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije u primarni nivo zdravstvene zaštite kao i da se definiše dinamika realizacije tog koncepta. Kada je u pitanju prekovremeni rad zdravstvenih radnika mora se predvidjeti njihova pisana saglasnost, ukoliko je taj rad mimo standarda, koji su definisani postojećim zakonskim normama. Smatra da je dobra prilika da se, kroz Zakon o zdravstvenoj zaštiti, prepozna mogućnost da se, u onim specijalizacijama u kojima ne postoji adekvatna zamjena, omogući rad ljekarima nakon navršene 67 godine života, dok se, na konkursima, za ta radna mjesta ne pojave osobe koje ispunjavaju sve uslove radnog mjesta. Na taj način bi se sačuvao kvalitetan kadar i racionalizovali troškovi, istakao je Mugoša. Govorio je i o dopunskom radu i, stim u vezi, naglasio da dopunski rad, po Zakonu o radu, podrazumijeva potpisivanje ugovora kojim će se tačno definisati koliko ugovor traje, kolika je naknada po osnovu dopunskog rada i zašto je dopunski rad potreban.

Članica Odbora dr Vera Bulatović istakla je problem ljekara medicine rada koji, u velikom broju, rade kao izabrani ljekari dok se malo njih bavi medicinom rada kao užom profesijom. Podsjetila je da je, u prethodnom vremenu, bilo riječi o osnivanju Instituta medicine rada dok se ovim predlogom zakona predviđaju komisije, što je u suprotnosti jedno sa drugim. Kada je riječ o odredbama koje propisuju zaštitu od stručne greške rekla je da je, u tom smislu, ključno da se pravi razlika između stručne greške, nemara i nerada. U cilju zaštite ljekara od stručne greške smatra da bi se više postiglo upoznavanjem pacijenata sa mogućim posljedicama tokom određenih intervencija, kako bi pacijenti dali pisanu saglasnost da su upoznati sa svim mogućim pojavama. Odredbe kojima se uređuje utvrđivanje vremena i uzroka smrti lica umrlih van zdravstvenih ustanova nisu dobra rješenja u smislu dodatnog opterećivanja izabranih ljekara i zbog mogućih sukoba prioriteta u njihovom radu. Bulatović je istakla nedostatak sekundarne zdravstvene zaštite kao i potrebu za opštom bolnicom u Podgorici. Na kraju, naglasila je da u zdravstvu postoje bitniji problemi koji se mogu finansirati iz državnog budžeta umjesto ulaganja u minimalno invazivne nehirurške metode „anti age“ medicine glave i vrata.

Članica Odbora Maja Bakrač kazala je da su se svi nedostaci iz prakse dopunili i izmijenili ovim zakonskim rješenjem i da ono predstavlja iskorak u poboljšanju zdravstvene zaštite svih građana. Poslanica Bakrač je, od predstavnika predlagača zakona, tražila pojašnjenje norme koja se tiče utvrđivanja vremena i uzroka smrti lica umrlih van zdravstvenih ustanova, u smislu da li će doktori službe hitne pomoći moći da konstatuju te slučajeve, ili će to biti obaveza samo izabranih doktora.

Član Odbora dr Halili Duković rekao je da svaka izmjena zakona, koja dovodi do unapređenja zdravstvenog sistema, mora biti podržana. Istakao je da zdravstveni sistem mora biti mobilan, posebno u slučajevima pojave epidemije, kako bi bio u mogućnosti da, pored redovnih aktivnosti, pruži dodatne zdravstvene usluge. Duković je naglasio da se rad zdravstvenih ljekara, u zdravstvenom sistemu Crne Gore, mora više uvažavati, što će se ovim predlogom zakona u određenoj mjeri postići. U tom smislu, pohvalio je činjenicu da se, po prvi put, propisuje zaštita ljekara od profesionalne greške. Nadovezujući se na izlaganje poslanika Mugoše, vezano za penzionisanje po sili zakona ljekara, nakon navršene 67 godine života, upitao je da li zakon važi samo za javne ustanove ili se isto odnosi i na privatne zdravstvene ustanove. Takođe, Duković je podržao predlog da se tim ljekarima omogući rad i nakon 67 godine, zbog neprocjenjivog iskustva koje posjeduju i koje je uvijek dobrodošlo u zdravstvenom sistemu.

Članica Odbora Nada Nenezić je, od predlagača zakona, tražila pojašnjenje člana 52 Predloga zakona. Poslanica je pohvalila to što će tradicionalne metode liječenja biti podvrgavane stručnim provjerama kako bi se izbjegle moguće zloupotrebe. Takođe, kao pozitivne je ocijenila odredbe koje se tiču „anti-age“ medicine.

Članica Odbora doc. dr Draginja Vuksanović Stanković, osvrćući se na izlaganje poslanika Mugoše, u dijelu koji se odnosi na ljekare specijaliste fizikalne medicine i rehabilitacije, kazala je da dijagnozu pacijentima treba da postavi specijalista fizikalne medicine a da istu primjeni specijalista primijenjene fizikalne terapije, odnosno fizioterapeut. Nadovezujući se na izlaganje poslanice Bulatović, kada su specijalisti medicine rada u pitanju, istakla je podatak da je, u poslednjih 30 godina, samo jedna osoba specijalizirala tu oblast u Crnoj Gori. Takođe, napomenula je da je Ustavom Crne Gore svakome zagantovano pravo na rad kao i da je Zakonom o radu propisana mogućnost da se, posebnim zakonom, produži rad nakon navršene 67. godine života. U to smislu najavila je amandmansko djelovanje kako bi se zdravstvenim radnicima, koji su navršili 67 godina života, imaju najmanje 15 godina radnog staža i posjeduju specijalizaciju, omogućilo da nastave sa radom, ukoliko na evidenciji nezaposlenih ne postoji odgovarajući kadar za ta radna mjesta. Takođe, predložila je amandmansko djelovanje u smislu propisivanja provjere poslovne sposobnosti tih ljekara, na godišnjem nivou.

Poslanik Raško Konjević postavio je pitanje predstavnicima predlagača zakona da li će se izvođenje estetsko minimalnih invazivnih nehiruških metoda „anti-age“ medicine glave i vrata finansirati iz budžeta Crne Gore, kao i zašto je predviđeno da ove intervencije rade doktori stomatologije.

Generalna direktorica Direktorata za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unapređenje ljudskih resursa u zdravstvu u Ministarstvu zdravlja dr Vesna Miranović, odgovarajući poslaniku Konjeviću, kazala je da odredba koja se odnosi na metode „anti-age“ medicine glave i vrata predstavlja pokušaj uređenja sistema, na način da je težište u ovoj oblasti prebačeno na ljekare i stomatologe, kako se nekvalifikovana lica ne bi bavila sprovođenjem tih metoda, po procedurama i u uslovima koji nisu standardizovani. Na taj način, istakla je, daje se mogućnost zdravstvenim ustanovama da u, standardizovanom postupku i prostoru, uz adekvatno obučeno osoblje, ostvare određenu materijalnu korist. Miranović je napomenula da ostaje mogućnost, za djecu do 18 godina, da sve estetske intervencije u zdravstvenim ustanovama i dalje budu besplatne. Odgovarajući na pitanja ostalih poslanika, vezanih za rad ljekara nakon navršenih 67 godina, Miranović je istakla da je fiziologija neumitna i da uzrokuje određena ograničenja za koja je upitno koliko ih ljekari u tim godinama mogu ispratiti. Kazala je da je zabluda da se ljekari određenih specijalizacija nalaze na birou rada. Kako je naglasila, ti ljekari se stvaraju kroz sistem i fokus Ministarstva zdravlja je na mladim ljudima kako bi ih zadržali u zdravstvenom sistemu Crne Gore i omogućili im usavršavanje. Kada je u pitanju prekovremeni rad Miranović je nagovijestila da bi se taj problem mogao riješiti uvođenjem smijenskog rada, u 3 smjene. Odgovarajući poslanici Bulatović, kazala je da je za osnivanje Instituta medicine rada neophodan određen broj stručnjaka koji će u njemu raditi što, po onome što se moglo čuti na sjednici, predstavlja problem u Crnoj Gori. Miranović se saglasila sa konstatacijama vezanim za specijaliste fizikalne medicine i istakla da, što se tiče Podgorice, Danilovgrada i Kolašina, već je

određen broj tih ljekara koji će preći u primarni sistem zdravstvene zaštite. Što se tiče tradicionalnih vidova medicine istakla je da je pružena mogućnost licima sertifikovanim u toj oblasti da se bave tim metodama liječenja.

Sladana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa u Ministarstvu zdravlja, odgovarajući na postavljena pitanja, kazala je da je u toku izrada elaborata o isplativosti osnivanja Instituta medicine rada, dok komisije koje su predviđene Predlogom zakona omogućavaju građanima pravo na prigovore i žalbe. Što se tiče mrtvozornika naglasila je da se, zbog potrebe da se hitna medicinska usluga što prije pruži, ta obaveza prebacila na ljekare primarnog zdravstvenog nivoa, dodatno zbog toga što oni posjeduju sve informacije o dijagnozama i terapijama umrlih lica. Kazala je da će se podzakonskim aktom, po gradovima, definisati broj mrtvozornika, način njihove pripravnosti, angažovanja i edukacije.

Član Odbora dr Nedžad Drešević osvrćući se na odredbe koje se tiču "anti-age" medicine istakao je da nije relevantno da li se radi o hirurgu ili maksiofacijalnom hirurgu koji će izvršiti zahvat, već je bitno da su lica koja će vršiti te intervencije prošla određene obuke iz te oblasti. Takođe, Drešević je istakao da ljekari, nakon 67. godine života, ne treba da rade osmočasovno radno vrijeme, ali s obzirom na određene deficite u pojedinim specijalizacijama, onima koji žele i koji su u mogućnosti, treba dozvoliti rad u skraćenom radnom vremenu.

Predstavnica predlagača zakona saglasila se sa amandmanima Odbora koji, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio ovog predloga zakona i o njima Skupština posebno ne odlučuje.

Odbor je, u ovom predlogu zakona, konstatovao određene pravno - tehničke greške i predložio njihovu korekciju sa kojom se saglasila predstavnica predlagača zakona.

U skladu sa članom 115 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, šest članova Odbora je glasalo „za“ Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, jedan član Odbora je glasao „protiv“ dok se jedan član Odbora uzdržao od glasanja

Za izvjestioca Odbora, na sjednici Skupštine, određen je poslanik dr Nedžad Drešević, član Odbora.

DRUGA TAČKA

Inicijativa za kontrolno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja na temu: „Očekivane novine u izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom invalidskom osiguranju sa fokusom na poboljšani položaj penzionera u crnogorskom društvu“, koju su podnijeli

poslanici Suad Numanović, Halil Duković, Boris Mugoša, Maja Bakrač, Nada Nenezić, Nedžad Drešević, Genci Nimanbegu i Adrijan Vuksanović

Nakon proširenja dnevnog reda Inicijativom za održavanje kontrolnog saslušanja ministra rada i socijalnog staranja Kemala Purišića, na temu „Očekivane novine u izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju sa fokusom na poboljšani položaj penzionera u crnogorskom društvu“, koju su podnijeli poslanici Suad Numanović, Halil Duković, Boris Mugoša, Maja Bakrač, Nada Nenezić, Nedžad Drešević, Genci Nimanbegu i Adrijan Vuksanović, predmetnu inicijativu je obrazložio poslanik Halil Duković.

Nakon toga, Odbor je, u skladu sa članom 75 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, odlučio da se održi predmetno kontrolno saslušanje. Konstatovano je, takođe, da će datum održavanja kontrolnog saslušanja biti naknadno utvrđen.

TREĆA TAČKA

Tekuća pitanja

U okviru tekućih pitanja, Odbor se upoznao sa pozivom Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG) za učešće na okruglom stolu „Pristup pravdi za OSI i jednako priznanje pred zakonom“, koji to udruženje organizuje u saradnji s Centrom za građanske slobode (CEGAS), u okviru projekta All = in Access 2 Justice – Svi jednaki u prisustvu pravdi. Projekat je finansiran od strane Evropske unije, kroz program pristupne podrške (IPA), i kofinansiran od strane Ministarstva javne uprave.

Sjednica je završena u 15 sati i 35 minuta.

**Sekretarka Sekretarijata Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
Snežana Kaluđerović

**Predsjednik Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
dr Suad Numanović